

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

ZÁRÓJELENTÉS

**2012-111-4P
SÚLYOS REPÜLŐESEMÉNY**

**Tétényi fennsík, Pistály dűlő
2012. május 06.**

**Cessna R-172K
HA-SKN**

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset, illetve repülőesemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

BEVEZETÉS

Jelen vizsgálatot

- a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletben,
- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény Függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvény mellékletében megjelölt 13. Annexben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló 123/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben foglaltak alapján,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 123/2005. (XII. 29) GKM rendelet együttesen a polgári repülésben előforduló események jelentéséről szóló 2003. június 13-i 2003/42/EK európai parlament és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, illetve légiközlekedési rendellenességeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 9756, illetve a Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

AOCC	Air Operation Control Centre Légi irányító központ
GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
ICAO	International Civil Aviation Organization Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
MRSZ	Magyar Repülő Szövetség
LHBS	Budaörsi repülőtér ICAO kódja
LHSY	Szombathelyi repülőtér ICAO kódja
NKH LH	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal
PPL	Private Pilot Licence Magánpilóta szakszolgálati engedély
SEP	Single Engine Piston Egymotoros dugattyús osztályjogosítás
Vb	Vizsgálóbizottság

ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Eset kategóriája		súlyos repülőesemény
Légijármű	Osztálya	merevszárnyú repülőgép
	Gyártója	Cessna Aircraft Company
	Típusa	Cessna R-172-2402
	Felség- és lajstromjele	HA-SKN
	Üzembentartója	MRSZ
Eset	Napja és időpontja helyi időben	2012. május 06-án 16 óra 57 perc
	Helye	Tétényi fennsík, Pistály dűlő

A súlyos repülőesemény során:

Személyi sérülés nem történt

A légijármű az eset során kismértékben megrongálódott.

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2012. május 06-án 17 óra 19 perckor az AOCC ügyelete jelentette be.

A KBSZ ügyelete

– 2012. május 06-án 17 óra 27 perckor tájékoztatta az NKH LH ügyeletesét.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója az eset vizsgálatára 2012. május 06-án az alábbi Vb-t jelölte ki:

vezetője	Gréz László	balesetvizsgáló
tagja	Király Péter	baleseti helyszínelő

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 2012. május 06-án 19 óra 10 perckor érkezett a helyszínre, ahol helyszíni szemlejegyzőkönyvet, fényképfelvételeket készített és meghallgatta a repülőgép-vezetőt.

A Zárójelentés a helyszíni szemlén tapasztaltak, a repülőgép-vezető nyilatkozatán és az okmányok elemzésén alapszik.

A KBSZ az eset kapcsán biztonsági ajánlást nem ad ki.

Az eset rövid áttekintése

A pilóta szombathelyi felszállás után Budaörsre tervezte a leszállást. LHBS légterében a motor teljesítményének hirtelen csökkenését észlelte. Mivel a motor a kezelőszervek kitérítésére nem reagált és a repülőteret már nem érthette el, kényszerleszállást hajtott végre a Tétényi fennsíkon.

Személyi sérülés nem történt, a repülőgép kis mértékben, javíthatóan sérült.

A motor teljesítményének csökkenését a tüzelőanyag hiánya okozta, mivel a repülőgép tartályaiban nem volt elegendő mennyiségű benzin a motor működéséhez.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Repülés lefolyása

A repülőgép-vezető repülési terve szerint LHSY-LHBS útvonalon két fő utassal tervezett repülést a HA-SKN felség- és lajstromjelű Cessna R-172K típusú repülőgéppel. Az utasok azonban lemondtak a repülési szándékukról.

A repülőgép előkészítéskor a tüzelőanyag tartályokban lévő benzin mennyiségét vizuálisan ellenőrizte, amelyet elegendőnek tartott az útvonal lerepülésére, ezért, utasok nélkül, 16 óra 00 perckor felszállt a szombathelyi repülőtérről.

Budaörs légterét elérve tájékoztatta a szolgálatot leszállási szándékáról, amely megadta a szükséges információkat. A 27 bal forgalmi kör harmadik fordulójában a motor teljesítményének hirtelen csökkenését észlelte. Elmondása szerint ekkor ellenőrizte a keverék- és a légcsavarszabályzót, amelyek üzemi helyzetben voltak. A gázkar többszöri elmozdítására a motor nem reagált, az alapljáraton működött.

Úgy ítélte meg, hogy a repülőteret biztonságosan már nem tudja elérni, ezért a kényszerleszállás mellett döntött. A Tétényi fennsík akadálymentesnek tűnő területére helyezkedett be, a fékszárnyakat 10°-ra kiengedte. A végső megközelítéskor a fékszárnyat 40°-ra kiengedve leszállt. Leszállásig próbálta a motor teljesítményét gázadással növelni, de az továbbra sem reagált.

1.2 Személyi sérülések

Személyi sérülés nem történt.

1.3 Légijármű sérülése

Az érintett légijármű kis mértékben sérült.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kár a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem jutott tudomására.

1.5 Repülőgépvezető adatai

Kora, állampolgársága, neme		52 éves, magyar, férfi
Szakszolgálati engedélyének	Típusa	PPL
	Szakmai érvényessége	2017. április 26-ig
	Egészségügyi érvényessége	2013. március 09-ig
	Képesítései	-
	Jogosításai	SEP (land)
Repült ideje/ felszállások száma	Összesen	400 óra
	Megelőző 90 napban	10 óra 09 perc
	Megelőző 7 napban	2 óra 22 perc
	Megelőző 24 órában	2 óra 22 perc
	Érintett típuson összesen	400 óra

1.6 Légijármű adatai

1.6.1. Általános adatok

Osztálya	merevszárnyú repülőgép
Gyártója	Cessna Aircraft Company
Típusa / altípusa (típuszáma)	Cessna R-172K
Gyártási ideje	1977
Gyártási száma	R-172K-2402
Felség és lajstromjele	HA-SKN
Lajstromozó állam	Magyarország
Tulajdonosa	Marex Bt.
Üzembentartója	MRSZ

	repült idő	leszállások száma
Gyártás óta	2028 óra 54 perc	-
Utolsó nagyjavítás óta	-	-
Utolsó időszakos karbantartás óta	9 óra 12 perc	-

1.6.2. Légialkalmasságával kapcsolatos megállapítások

Légialkalmassági bizonyítványának	Száma	FD/LA/NS/B/985/2012
	Kiadásának ideje	2012. április 13.
	Érvényességének ideje	2013. április 13-ig
	Utolsó felülvizsgálat ideje	2012. április 12.
	Bejegyzett korlátozások	-

1.6.3. A légitársaság hajtómű adatai

Fajtája	négyütemű dugattyús
Típusa	Continental IO-360K
Gyártója	Teledyn Continental Motor
Pozíció	1. hajtómű
Gyártási száma	355413
	repült idő / ciklusszám
Gyártás óta	2028 óra 54 perc/ -
Utolsó nagyjavítás óta	695 óra 41 perc
Utolsó időszakos karbantartás óta	9 óra 12 perc

1.6.4. Légitársaság terhelési adatai

Üres tömeg	750 kg
Tüzelőanyag max. tömege	190 kg
Kereskedelmi terhelés tömege	90 kg
Repülési tömege az eset idején	840 kg
Megengedett max. felszálló tömeg	1150 kg

A használt tüzelőanyag fajtája: AVGAS – 100LL

A légitársaság adatai az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.7 Meteorológiai adatok

Az eset nappal, jó látási viszonyok mellett, említésre méltó meteorológiai jelenség nélkül történt.

Az időjárási körülmények az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.8 Navigációs berendezések

A navigációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9 Összeköttetés

A kommunikációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10 Repülőtéri adatok

A felszállás LHSY nem nyilvános repülőtérrel történt 2012. május 06-án 16 óra 00 perckor. A tervezett cél repülőtér LHBS volt. A tényleges leszállás a Tétényi fennsíkon 2012. május 06-án 16 óra 56 perckor történt.

Az esetben érintett repülőtereknek érvényes működési engedélye volt. A szombathelyi nem nyilvános repülőtéren tüzelőanyag vételére nincs lehetőség.

1.11 Légitársaság adatrögzítők

A légitársaságon adatrögzítő nem volt, az érintett légitársaság típusra nincs előírva.

1.12 Roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

Az esettel összefüggésben roncs nem keletkezett.

A légi jármű futószárainak borításain javítható horpadások, a kerekek áramvonalazó műanyag borításain kismértékű, javítható törések és pótolható festékhányok, a pilótafülke szélvédőjén polírozható karcolások láthatóak. A javítások költsége nem jelentős.

1.13 Orvosi vizsgálatok adatai

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

Nem volt bizonyíték arra vonatkozóan, hogy fiziológiai tényezők, vagy egyéb akadályoztatás befolyásolta volna a repülőgép-vezető cselekvőképességét.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 Túlélés lehetősége

Személyi sérülés nem történt.

1.16 Próbák és vizsgálatok

A Vb tüzelőanyag mintát vett (kb. 0,8 liter), amelyben víz és mechanikai szennyeződés nem volt látható.

Ellenőrzés céljából a repülőgép motorját a pilótával beindította, amely alapjáraton (10 s) és magas fordulatszámon (15 s) is az előírásoknak megfelelően működött. A tüzelőanyag felhasználás kb. 0,5 liter lehetett.

A helyszínen a repülőgép tartályaiból leengedett benzin mennyisége kb. 8 liter volt. A szárny leépítése után a tartályokból még további kb. 2 liter benzint eresztettek le.

Kényszerleszállás után a repülőgép tüzelőanyag tartályaiban összesen kb. 11,3 liter benzin lehetett.

1.17 Szervezeti és vezetési információk

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok részletezése nem szükséges.

1.18 Kiegészítő információk

A légi üzemeltetési utasítás I. fejezetében feltüntetett fel nem használható tüzelőanyag mennyiség 3 gallon (11,356 liter).

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során a szokásostól eltérő módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. ELEMZÉS

A budaörsi repülőtér légtérét elérve a repülőgép tüzelőanyag tartályaiban lévő benzin közel került a nem kifogyasztható szinthez.

A légi jármű manőverezése (bedöntése) közben a kis mennyiségű tüzelőanyag olyan helyen gyűlhetett össze a tartályokban, ahonnan a szivattyút ellátó, a tartályban elhelyezett cső vége már nem érhetett el a benzin szintjét. A nem megfelelő mennyiségben szállított tüzelőanyag a motor teljesítményének csökkenéséhez, leállításához vezetett.

A helyszíni szemle végrehajtása során a repülőgép tartályaiban a Vb csak a fel nem használható tüzelőanyag mennyiséget találta.

Ebből az következik, hogy a repülőgép-vezető nem gondoskodott un. navigációs tüzelőanyag tartalék képzéséről sem.

A repülőgép előkészítésekor a tüzelőanyag tartályokban lévő benzin mennyiségét csak vizuálisan ellenőrizte, nem használt tüzelőanyag mérőpálcát. Az útvonal lerepüléséhez szükséges tüzelőanyag számvetést nem végzett, navigációs tartalékot nem képzett, ezért fordulhatott elő, hogy a szükségesnél jóval kevesebb tüzelőanyag mennyiséggel szállt fel.

A tüzelőanyag szintmérő használatával aránylag pontosan megállapítható a tartályokban lévő benzin mennyisége. Pontos adatok ismeretében lehetőség van az útvonal lerepülésére és a navigációs tartalék képzésére is elegendő tüzelőanyag tankolására, amellyel elkerülhető lett volna a súlyos repülőeseményhez vezető helyzet.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Ténymegállapítások

A repülőgépvezető az eset idején rendelkezett megfelelő jogosultsággal, és képesítéssel. A repülés előkészítését nem az érvényben lévő előírásoknak megfelelően hajtotta végre, mivel pontatlanul határozta meg a tüzelőanyag mennyiségét. Tüzelőanyag szintmérőt nem használt, mivel azzal nem is rendelkezett.

A légi jármű repülésre alkalmas volt, rendelkezett érvényes légi alkalmassági bizonyítvánnyal. Az okmányai alapján az érvényben lévő előírásoknak, és az elfogadott eljárásoknak megfelelően felszerelték és karbantartották. A légi jármű tömege, és annak eloszlása az előírt határok között volt.

A légi járművet a repülőgép-vezető nem töltötte fel megfelelő mennyiségű tüzelőanyaggal az útvonal lerepüléshez és a navigációs tartalék képzéséhez.

Nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a légi jármű szerkezete vagy valamely rendszere az eset előtt meghibásodott volna, vagy hozzájárult volna az eset lefolyásához.

A repülés a repülési tervtől eltérően (utasok nélkül), jó látás- és nappali fényviszonyok mellett zajlott le.

A légiforgalmi tájékoztatásra, a repülőtér jellemzőire kifogás nem merült fel, azok esettel nem hozhatók kapcsolatba.

3.2 Eset okai

A Vb szerint a súlyos repülőesemény azért következett be, mert a repülőgép tüzelőanyag tartályaiban nem volt elegendő mennyiségű benzin a motor működéséhez, és ezáltal az útvonal lerepüléséhez.

A tartályokban azért volt kevés a tüzelőanyag, mert a repülőgép előkészítésekor a repülőgép-vezető rosszul ítélte meg annak mennyiségét.

A tüzelőanyag mennyiségét azért találta elegendőnek, mert az ellenőrzést csak szemrevételezéssel hajtotta végre.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2013. március 21.

Gréz László
Vb vezetője

Király Péter
Vb tagja